

Moederlijke warmte als beschermende factor

S.M. Kloosterboer, S.E. Cohen

Waarom dit onderzoek?

De vroege ouder-kindrelatie heeft een belangrijke invloed op de latere psychische en lichamelijke gezondheid. Beter begrip van de onderliggende mechanismes kan inzicht geven om jongeren te helpen die ouderlijke warmte gemist hebben.

Onderzoeksvraag

Beïnvloedt moederlijke warmte op 3-jarige leeftijd het gevoel van sociale veiligheid en beïnvloedt deze de fysieke en mentale gezondheid van jongeren?

Hoe werd dit onderzocht?

Data werden geanalyseerd van 8540 jongeren uit de Britse Millennium Cohort Study. Moederlijke warmte en hardheid bij 3-jarigen werden beoordeeld door observatie in de thuissituatie. Getrainde observatoren namen gevalideerde vragenlijsten af, waaronder de *Home Observation Measurement of the Environment–Short Form* (HOME)-schaal voor maternale warmte. De jongeren rapporteerden op 14-jarige leeftijd hun gevoel van sociale veiligheid en op 17-jarige leeftijd hun fysieke gezondheid, psychische stress en psychiatrische problematiek. Resultaten werden gecorrigeerd voor o.a. geslacht, etniciteit, inkomen en maternale psychische aandoeningen.

Belangrijkste resultaten

Meer moederlijke warmte bij 3-jarigen voorspelde een sterker gevoel

van sociale veiligheid bij 14-jarigen ($\beta = 0,03$; $p < 0,001$). Dit gevoel van veiligheid hing samen met minder lichamelijke klachten ($\beta = 0,50$), minder psychische stress ($\beta = 5,37$) en minder psychiatrische problemen ($\beta = 0,21$) bij 17-jarigen (alle $p < 0,001$). Een groter gevoel van sociale veiligheid bij 14-jarigen verklaarde de relatie tussen vroege moederlijke warmte en een betere mentale gezondheid bij 17-jarigen (een directe relatie hiertussen ontbrak). Opvallend was dat moederlijke hardheid (o.a. schelden of denigrerende opmerkingen maken) niet samenhang met het gevoel van sociale veiligheid bij 14-jarigen of gezondheidsuitkomsten bij 17-jarigen.

Hoe zal dit onderzoek ons vak veranderen?

Vroege moederlijke warmte hangt, hoewel bescheiden, samen met meer sociale veiligheid in de puberteit en daarmee met betere mentale en fysieke gezondheid in de adolescentie. De exclusieve focus op moeders is een beperking en kan traditionele rolpatronen bevestigen, terwijl ook vaders en andere opvoeders belangrijke bronnen van warmte en verbondenheid kunnen zijn. Voor de praktijk is van belang dat veel patiënten in de psychiatrie een tekort aan ouderlijke warmte hebben ervaren. In de behandeling zou men zich kunnen richten op het expliciet verkennen van mogelijkheden tot verbondenheid en geborgenheid in

AUTEURS

Sanne Kloosterboer

Sem Cohen

E-mail: s.kloosterboer@youz.nl

Deze rubriek komt tot stand in samenwerking met De Jonge Psychiater (www.dejongepsychiater.nl).

het huidige leven van de patiënt. Voor gezinnen met jonge kinderen onderstreept dit de noodzaak van een systeemgerichte aanpak, zoals *infant mental health*-interventies. Daarnaast zijn preventieve strategieën om ouderlijke warmte te ondersteunen van belang die buiten de macht van de psychiatrie liggen, zoals het verminderen van stressfactoren als armoede, schulden en werkdruk. Een warm en veilig gezinsklimaat vormt immers een belangrijke basis voor een gezonde psychische ontwikkeling.

LITERATUUR

- 1 Alley J, Tsomokos DI, Mengelkoch S, e.a. Childhood maternal warmth, social safety schemas, and adolescent mental and physical health. *JAMA Psychiatry* 2025; 82: 709–17.